

# Testek – szokatlan tárgyakkal

Sándorfi István kiállítása

Kálmán Maklár Fine Arts, 2019. V. 16. – VI. 14.

Sándorfi István rendhagyó kiállítása május 16-án nyílt meg a Kálmán Maklár Fine Arts Galériában. A magyar közönség 2011 után láthatja ismét a művész önálló tárlatát, melyen számos olyan műalkotás szerepel, amelyeket Magyarországon eddig még nem mutattak be.

Sándorfi nevét Európában és Amerikában is jól ismerik, de itthon csak 2006-ban, 50 évvel azután találkozhattunk műveivel, hogy az 1956-os forradalom után családjával elhagyta az országot. 1958-ban Franciaországban telepedett le, és ott is élt 2007-ben bekövetkezett haláláig.

Első rajzait 1956-ban, nyolcévesen készítette a harcok ellen küzdő forradalmárokról Kispesten. Olyan jól sikerültek, hogy édesanyja eldugta őket, mert félt, hogy propagandarajzoknak vélik. Tizennyolc éves volt, amikor iskolai műveiből megrendezték első kiállítását egy párizsi galériában, a Galerie des Jeunes-ben. A tollal rajzolt portrék fényképszerű alkotások benyomását keltették. Bár a párizsi École Supérieure des Beaux Arts-on szerzett diplomát, és hallgatója volt az École des Arts décoratifs-nak is, mindvégig autodidaktának vallotta magát.

Alkotói pályájának első évtizedében meghökkentő, többek között belekről festett csendéleteket vitt vászonra. Másik kedvenc témája saját maga volt. Ezek a kezdetben egyszerű portrék egyre bonyolultabb, különböző tárgyakkal kombinált, sokszor agresszív, színpadias beállításokká váltak. Gyakran kifacsart, megkötözött tagokkal, torzóként, bekötött szemmel vagy oda nem illő tárgyakkal – fültisztítóval, zsinórral, melltartóval – ábrázolta önmagát. Festményeiben sokan nárcizmust véltek felfedezni, holott önmaga állandóan ismétlődő ábrázolásának leginkább praktikus oka volt, az, hogy mindig saját maga rendelkezésére állt.



**SÁNDORFI ISTVÁN:** *Önarckép kék lufival*, 1978, olaj, vászon, 200×150 cm

foto: Kálmán Maklár Fine Arts

Az első igazi sikert a párizsi Modern Művészeti Múzeum (Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris) 1973-ban megrendezett tárlata hozta el Sándorfinak. Ettől kezdve híres nyugati intézmények is bemutatták alkotásait, többek között Koppenhága, Róma, Párizs, München, Brüsszel, Bazel, New York, Los Angeles és San Francisco nagy galériái adtak helyet műveinek.

A 70-es évek végén és a 80-as évek elején színvilágát a kék és a lila, illetve ezek hideg kombinációi uralták. 1983-tól az önarcképek mellett egyre több kéz- és lábrészletet festett, illetve megjelentek azok a csendéletek, amelyeken meghökkentő motívumokat – agyvelőt, csirkefejet, haltetemet – alkalmazott.

1987-ben, édesapja halálának évében végleg abbahagyta az önarcképek festését, és a csendéletek mellett szinte kizárólag csak női modelleket festett fénykép után. Ezt a munkamódszert először az 1973-as kiállításra készült önarcképeknél használta fel. Az alkotói munkafolyamat a fotózással indult, melynek része volt a téma megkomponálása, a modellek megvilágítása, testhelyzetük, környezetük és öltözkük színeinek megválasztása. Modelljei gyakran saját lányai voltak.

A leplekbe burkolt női testek mellett szokatlan tárgyak – játékpülő, kékre festett üvegű napszemüveg, madártoll – jelentek meg a vásznan. Csendéletein azonban a visszataszító tárgyak helyett főként palackokat és gyümölcsöket – almákat, narancsokat, barackokat, körtéket – ábrázolt, amelyeken festékfoltok vagy festett motívumok láthatók. A képek háttere semleges fal vagy kartonpapír, ám ezeken a legfinomabb repedéseket is aprólékosan megfestette. Szokatlan módon, a természetes fény teljes kizárásával, lesötétített ablakok mellett dolgozott. Bár festészetét sokan a hiperrealista jelzővel illetik, ő magát soha nem sorolta a hiperrealisták közé.

Tökéletes technikai tudással és gondossággal kivitelezett figurái, tárgyai a megtévesztésig valódinak tűnnek, ám festményein mindig szerepel valami valóságtól eltérő kis „hiba” – egy-egy szándékosan elmázolt kéz, elmosódó lábfej, amely megtöri a mű fotószerű hatását.

Nem utánozza a valóságot és nem fest szimbólumokat, képei inkább a két közelítésmód határán lebegnek. Pontos és végletekig kidolgozott ábrázolásai, meghökkentő tárgyai kontrasztot és feszültséget teremtenek, melyek dinamizmusa és expresszivitása alól nehezen tudja kivonni magát a néző.

(x)

A kiállítás május 16. és június 14. között látható a Falk Miksa u. 10. szám alatt lévő Kálmán Maklár Fine Arts galériában, érdemes telefonon előre időpontot egyeztetni.

**SÁNDORFI ISTVÁN:** *Kata*, 2007, olaj, vászon, 116×73,5 cm

**SÁNDORFI ISTVÁN:** *Gyümölcscsendélet*, 1993, olaj, vászon, 60×72 cm



Fotó: Kálmán Maklár Fine Arts



Fotó: Kálmán Maklár Fine Arts